

การศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิ
สานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา ACTIVE LEARNING SCHOOL
โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 3

A STUDY ON THE EFFECTS OF UTILIZING THE KNOWLEDGE MODEL TO
ENHANCE THE QUALITY OF THAI EDUCATION BY THE CONNEXT ED
EDUCATION FOUNDATION: A CASE STUDY OF ACTIVE LEARNING SCHOOLS
IN UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

วรรษพร แสงโยจารย์*

Watsaphon Saengyochan

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

Udonthani Primary Education Service Area Office 3

Received: 8 December 2024

Revised: 16 April 2025

Accepted: 11 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 และ 2) ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลดังกล่าว การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา พบการพัฒนาที่มีนัยสำคัญโดยเฉพาะในด้านทักษะการเป็นโค้ช การเป็นผู้นำการ

* Corresponding author: วรรษพร แสงโยจารย์

E-mail: watsaphonudn3@udonthani3.go.th

สร้างแรงบันดาลใจ และความรัก ความเอาใจใส่ 2) ด้านสมรรถนะครูผู้สอน พบการพัฒนา
ในด้านความรู้และทักษะ ทักษะคิดและเจตคติ ทักษะการสื่อสาร และการวิเคราะห์การแก้ปัญหา
3) ด้านคุณภาพของนักเรียน พบพัฒนาการด้านทักษะทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะ
ผู้ประกอบการ 2. ระดับความพึงพอใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ
นักเรียน ในการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคต
การศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก
แสดงความพึงพอใจต่อการใช้โมเดลในระดับมากที่สุด โดยมีจุดเด่นในด้านความเข้าใจแนวคิด
โครงการ ประสิทธิภาพในการส่งเสริม Active Learning ความทันสมัย สอดคล้องกับศตวรรษ
ที่ 21 และการสนับสนุนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

คำสำคัญ: โมเดลองค์ความรู้, โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก, การยกระดับคุณภาพ
การศึกษาไทย

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) Examine the effects of utilizing the knowledge model to enhance the quality of Thai education developed by the CONNEXT ED Education Foundation, focusing on a case study of Active Learning Schools under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3, and 2) Evaluate the level of satisfaction among stakeholders regarding the application of the model. This research employs a case study methodology. The statistical methods used for data analysis include mean, and standard deviation.

The findings of this research were as follow: 1. The use of the Active Learning School knowledge model for proactive learning has led to significant developments in several areas, including: 1) Competency of school administrators: Notable improvements were observed, particularly in coaching skills, leadership, inspiration, and empathy. 2) Competency of teachers: Enhancements were found in knowledge and skills, attitudes and perceptions, communication skills, and

problem-solving analysis. 3) Student quality: Development was evident in academic skills, life skills, and entrepreneurial skills. 2. Satisfaction levels among stakeholders, including school administrators, teachers, and students, regarding the use of the knowledge model to elevate the quality of Thai education (under the CONNEXT ED Foundation's initiative) were found to be at the highest level. The model was particularly praised for its clear understanding of project concepts, effectiveness in promoting active learning, modernity aligned with 21st century skills, and support for creative learning.

Keywords: Knowledge Model, Proactive Learning School, Enhancing the Quality of Thai Education

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ซึ่งมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี ได้ร่วมมือกับบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินโครงการ “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning School)” เพื่อยกระดับการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานสากลและสร้างพื้นฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

แนวคิดหลักของโครงการ คือ การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็น “เด็กดีและเด็กเก่ง” โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถดึงศักยภาพของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีบทบาทในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นความหลากหลาย เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างรอบด้าน

การดำเนินโครงการดังกล่าวยังสอดคล้องกับ 5 ยุทธศาสตร์หลักในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษา การเสริมสร้างคุณภาพการสอนของครู การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การสร้างเครือข่ายโรงเรียนและชุมชน

และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่ความยั่งยืน

ในบริบทของการวิจัยนี้ “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ถือเป็นตัวแปรตามที่มีความสำคัญ เนื่องจากสะท้อนผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้จากรูปแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งหากสามารถพิสูจน์ได้ว่าการใช้รูปแบบ Active Learning มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็จะเป็นข้อเท็จจริงประจักษ์ที่สามารถนำไปขยายผลสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมีความสำคัญต่อการตรวจสอบว่า การนำแนวทาง Active Learning ไปใช้ในสถานศึกษาจะสามารถส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างแท้จริงหรือไม่ และจะสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืนหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการและการกำหนดนโยบายการศึกษาในอนาคต

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคอนเน็กซ์ อีดี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ได้นำโมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี “Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก” มาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนคอนเน็กซ์อีดีภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา การเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพของครู ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ การวิจัยนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบและประสิทธิภาพของโมเดลการเรียนรู้เชิงรุกเท่านั้นแต่ยังจะช่วยระบุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จหรือต้องการการปรับปรุง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและข้อเสนอแนะ ที่เหมาะสมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

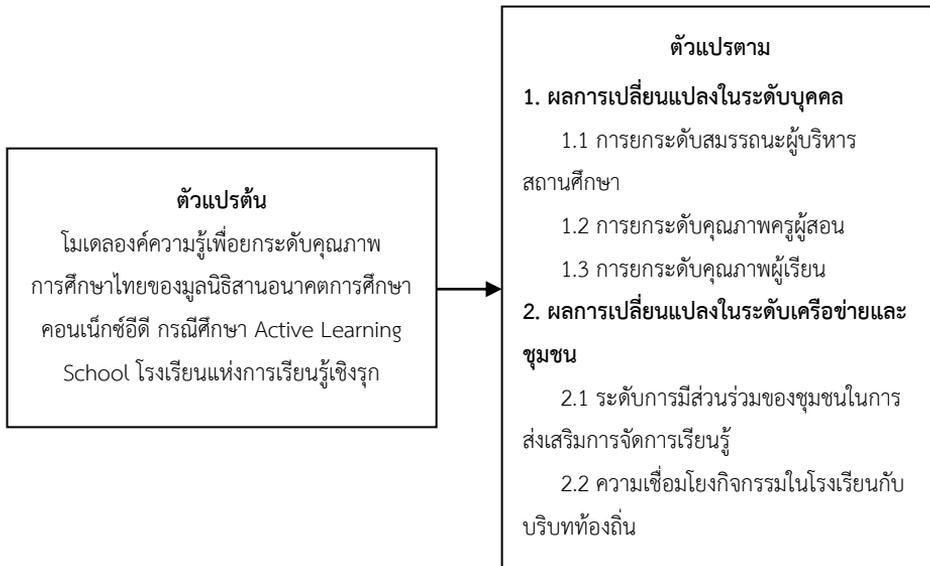
1. เพื่อศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3
2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุกโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะของครูผู้สอน และค่าเฉลี่ยของคุณภาพของนักเรียน หลังการการใช้โมเดลองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
2. การประเมินระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 31,789 คน จำแนกเป็น 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 202 คน 2) ครู จำนวน 2,271 คน และ 3) นักเรียน จำนวน 29,316 คน

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนจากโรงเรียนในโครงการคอนเน็กซ์อีดี จำนวน 16 โรงเรียน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบมีจุดประสงค์ (Purposive Selection) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการดำเนินงานตามรูปแบบ Active Learning School อย่างต่อเนื่องและมีความพร้อมในการให้ข้อมูลเชิงลึก ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน (โรงเรียนละ 1 คน) เกณฑ์การคัดเลือกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอนเน็กซ์อีดี และมีบทบาทในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างต่อเนื่อง

2) ครูผู้สอน จำนวน 190 คน เกณฑ์การคัดเลือก เป็นครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning School และมีประสบการณ์อย่างน้อย 1 ปีในโครงการคอนเน็กซ์อีดี

3) นักเรียน จำนวน 286 คน เกณฑ์การคัดเลือก เป็นนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning School ในชั้นเรียนของครูที่ได้รับการคัดเลือก

การวิจัย เรื่องการศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย ของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาผลการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย ของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน และฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2) คณะผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน เพื่อประเมินสมรรถนะ โดยตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน QR CODE ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการประเมินสมรรถนะก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก และครั้งที่ 2 เป็นการประเมินสมรรถนะหลังใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ระยะที่ 2 ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาโดยใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิสถานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์ อีดี กรณีศึกษา Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 1 ฉบับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนา สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจ โดยตอบแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน QR CODE ภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทำการวิเคราะห์รายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าสถิติ และแปลผลตาม เกณฑ์ค่าเฉลี่ยแบบแบ่งช่วงตามจุดกึ่งกลาง (Midpoint Criteria) ที่กำหนดโดย บุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 1 ผลการผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านทักษะการเป็นผู้นำ	3.40	0.19	ปานกลาง	4.62	0.22	มากที่สุด
2. ด้านทักษะการเป็นโค้ช	3.34	0.15	ปานกลาง	4.65	0.15	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ	3.33	0.16	ปานกลาง	4.59	0.20	มากที่สุด
4. ด้านทักษะความรัก ความเอาใจใส่	3.38	0.21	ปานกลาง	4.58	0.19	มากที่สุด
รวม	3.36	0.80	ปานกลาง	4.61	0.93	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้บริหารก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้โดยรวมอยู่ที่ 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทักษะการเป็นผู้นำ ($\bar{X}=3.40$) รองลงมา คือ ความรักและเอาใจใส่ ($\bar{X}=3.38$) การเป็นโค้ช ($\bar{X}=3.34$) และการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=3.33$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของครูผู้สอนในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะของครูผู้สอน	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความรู้และทักษะ	3.24	0.25	ปานกลาง	4.58	0.24	มากที่สุด
2. ด้านทัศนคติและเจตคติ	3.23	0.22	ปานกลาง	4.71	0.20	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการสื่อสาร	3.21	0.22	ปานกลาง	4.72	0.18	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์และ การแก้ปัญหา	3.17	0.23	ปานกลาง	4.73	0.20	มากที่สุด
รวม	3.21	0.14	ปานกลาง	4.68	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โดยรวมอยู่ที่ 3.21 จัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะ ($\bar{X}=3.24$), ทัศนคติและเจตคติ ($\bar{X}=3.23$), การสื่อสาร ($\bar{X}=3.21$) และการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ($\bar{X}=3.17$)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

คุณภาพของนักเรียน	ก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้			หลังใช้โมเดลองค์ความรู้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. ทักษะทางวิชาการ	3.71	0.20	มาก	4.73	0.18	มากที่สุด
2. ทักษะชีวิต	3.69	0.19	มาก	4.71	0.20	มากที่สุด
3. ทักษะผู้ประกอบการ	3.70	0.21	มาก	4.69	0.18	มากที่สุด
รวม	3.69	0.11	มาก	4.71	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียนก่อนใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.69 ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางวิชาการ ($\bar{X}=3.71$) ทักษะผู้ประกอบการ ($\bar{X}=3.70$) และทักษะชีวิต ($\bar{X}=3.69$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น ของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการโมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	N	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของโครงการ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก มากน้อยเพียงใด	492	4.73	0.44	มากที่สุด
2	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาหรือไม่	492	4.64	0.55	มากที่สุด
3	ท่านเห็นว่าองค์ความรู้ที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้จริง	492	4.69	0.51	มากที่สุด
4	โมเดลองค์ความรู้นี้เป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	492	4.73	0.46	มากที่สุด
5	โมเดลองค์ความรู้นี้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21	492	4.66	0.54	มากที่สุด
6	การประชุมวางแผน และปรึกษาหารือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ	492	4.59	0.53	มากที่สุด
7	การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและนักเรียน	492	4.65	0.53	มากที่สุด
8	ท่านพอใจในกระบวนการออกแบบโมเดลองค์ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนหรือไม่	492	4.66	0.53	มากที่สุด
9	ท่านเห็นว่าโมเดลองค์ความรู้มีการวางแผนและการบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีระบบหรือไม่	492	4.67	0.50	มากที่สุด
10	การจัดสรรทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนรู้เชิงรุกในโครงการนี้เพียงพอหรือไม่	492	4.67	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น ของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	N	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11	ท่านเห็นว่าโมเดลองค์ความรู้ที่ใช้ในการสอนเชิงรุกส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนได้ดีหรือไม่	492	4.71	0.50	มากที่สุด
12	ครูสามารถใช้เทคนิคการสอนแบบ Active Learning ได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสมหรือไม่	492	4.72	0.48	มากที่สุด
13	ท่านเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนแบบ Active Learning ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ดีหรือไม่	492	4.72	0.50	มากที่สุด
14	การใช้การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งในบทเรียนหรือไม่	492	4.59	0.52	มากที่สุด
15	ท่านเห็นว่านักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้กับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่	492	4.60	0.53	มากที่สุด
16	การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้นหรือไม่	492	4.71	0.50	มากที่สุด
17	ท่านพอใจกับการสนับสนุนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนหรือไม่	492	4.72	0.48	มากที่สุด
18	ครูมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้จากเดิม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	492	4.73	0.48	มากที่สุด
19	ครูมีการนำสื่อมัลติมีเดียไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	492	4.61	0.48	มากที่สุด
20	ผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้รับการสื่อสารกลับไปยังผู้ปกครองอย่างชัดเจนหรือไม่	492	4.64	0.47	มากที่สุด
	รวม	492	4.71	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยของมูลนิธิसानอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี กรณีศึกษา

Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของโมเดลองค์ความรู้ Active Learning
School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยอย่างเป็นระบบ
โดยสามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School

1) ด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุก
ด้านภายหลังการใช้โมเดล โดยเฉพาะด้านการเป็นโค้ช การเป็นผู้นำ การสร้างแรงบันดาลใจ
และความรักความเอาใจใส่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Whitmore (2009) ที่ระบุว่า การเป็น
โค้ชที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรได้อย่างยั่งยืน
อีกทั้ง Leithwood et al. (2004) ยังชี้ว่า ผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจ
มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและประสิทธิภาพของ
โรงเรียนโดยรวม

2) ด้านสมรรถนะของครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในด้านความรู้และทักษะ ทักษะคิด
และเจตคติ ทักษะการสื่อสาร และการวิเคราะห์แก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างแท้จริง Bonwell & Eison (1991) ชี้ว่า
การเรียนรู้เชิงรุกช่วยเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และเจตคติที่ดีของ
ครูที่มีต่อผู้เรียน นอกจากนี้ Prince (2004) ยังสนับสนุนว่า Active Learning เป็นเครื่องมือ
สำคัญในการยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

3) ด้านคุณภาพของนักเรียน

หลังการใช้โมเดล พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทั้งในด้าน ทักษะทางวิชาการ
ทักษะชีวิต และทักษะผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21 โดย Trilling & Fadel (2009) เน้นว่าสถานศึกษาควรเตรียมผู้เรียนให้มีความสามารถ

ในการปรับตัว มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งโมเดลนี้มีองค์ประกอบที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าวอย่างครบถ้วน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้บริหาร ครู และนักเรียน แสดงความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ต่อการใช้โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โดยมีจุดเด่นในด้าน ความเข้าใจง่ายของแนวคิด ความทันสมัย สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan (2007) ซึ่งเน้นว่า ความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่ คือหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า โมเดลองค์ความรู้ Active Learning School โรงเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้สมรรถนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคุณภาพของนักเรียนพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ควรพิจารณานำโมเดลดังกล่าวไปขยายผลสู่การใช้จริงในสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี เขต 3 เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุมและยั่งยืนในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนรู้เชิงรุกที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

แม้การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นผลลัพธ์ในด้านสมรรถนะของผู้บริหาร ครู และคุณภาพนักเรียน แต่ยังมีมิติอื่นที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม เช่น การวิจัยเชิงทดลองเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ หลังการใช้โมเดล Active Learning School อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยยืนยันประสิทธิภาพของโมเดลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการศึกษาด้านความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์การศึกษา (Cost-effectiveness) และผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). **Active learning: Creating excitement in the classroom (ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1)**. Washington: The George Washington University.
- Fullan, M. (2007). **The new meaning of educational change**. 4th ed. New York: Teachers College Press.
- Leithwood, K., Day, C., Sammons, P., Harris, A., & Hopkins, D. (2004). **How leadership influences student learning**. New York: The Wallace Foundation.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. **Journal of Engineering Education**, 93(3), 223–231.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). **21st century skills: Learning for life in our times**. John Wiley & Sons.
- Whitmore, J. (2009). **Coaching for performance: Growing human potential and Purpose**. 4th ed. Boston: Nicholas Brealey Publishing.